

vezilo

GLASILO DELOVNIH LJUDI DO BETI, KOMET

Pravi človek na pravo mesto

24. maja 1978 je bil v naši delovni organizaciji zbor komunistov, prisostvovali pa so mu tudi Šterk Alojz, sekretar Medobčinskega sveta ZKS za Dolenjsko, Mozetič Jože, sekretar OK ZKS Metlika, sekretarja OK iz Črnomlja in Brežic.

Dnevni red zbora je bil: naloge komunistov po VIII. kongresu ZK Slovenije, ter usmeritve za 11. kongres ZKJ, uresničevanje srednjeročnega razvojnega načrta 1976–80 v naši DO in realizacija Zakona o združenem delu, predvsem področja nagrajevanja.

Razpravo je začel Malešič Ivan, ki je sodeloval kot delegat na VIII. kongresu ZKS. Komuniste je seznanil s spremembami v organiziranosti ZK. Tako več ne obstojajo sveti ZK v DO, temveč so delo le—teh prevzele osnovne organizacije ZK.

Zmanjšalo se bo tudi število članov v občinski konferenci ZK.

Temeljito je bilo obdelano tudi področje idejnopolitičnega usposabljanja. Ugotovili smo, da smo na tem področju premalo naredili.

Na področju uresničevanja Zakona o združenem delu moramo oceniti, kako poteka le—to v praksi. Marsikaj bo treba še dopolniti, posebno samoupravne akte in odpraviti marsikatero pomanjkljivost.

Nadalje bo treba dograditi sistem informiranja, spodbuditi delo komunistov v KS. Skratka: oživeti delo komunistov na vseh področjih, kjer delujejo. Potrebno je dopolniti akcijske programe OO ZK, ravno tako programe idejno—političnega usposabljanja.

O uresničevanju srednjeročnega razvoja v DO je govoril

Štimac Miroslav. V prvem delu svoje razprave je naštel cilje, ki smo si jih v srednjeročnem načrtu zadali. To so: povečanje dohodka na delavcu, sprememba konfekcijske proizvodnje v visokomodno industrijo z uvajanjem najnovejših tehnologije doseči visok nivo poslovanja, posodobiti teksturiranje preje z novimi vlaganji v zgradbe in strojni park, dvigniti na podlagi novih investicij produktivnost, v kadrovske politiki doseči cilj „pravi človek na pravo mesto“, povečati OD in življenjski standard delavcev itd.

Tovariš Štimac je dejal, da smo veliko naredili, vendar nas čaka še vedno precej dela in odpraviti je treba tudi pomanjkljivosti, ki se nam na poti srednjeročnega razvoja porajajo.

Glede uresničevanja zakona o združenem delu — področje

nagrajevanja — nas čakajo še vedno določene naloge, ne glede na to, da smo akte prilagodili zakonu. Dopolniti je potrebno nagrajevanje po delu, nedorečeno pa je tudi področje deleža dohodka iz minulega dela.

V razpravi se je oglasil tudi Šterk Alojz. Med drugim je dejal, da je prav, da se pozitivno ocenijo prizadevanja našega kolektiva. Iz tega, kar je bilo na zboru rečeno, se kaže, da imajo komunisti vpliv na dogajanja v DO. To se bo nedvomno pokazalo tudi v uresničevanju drugega dela srednjeročnega plana, ki ga bo težje uresničiti, ker bodo tudi pogoji težji. Ravno tako je treba dosledno izpolnjevati vse naloge, ki so postavljene pred komuniste, krepi avangardno usmeritev ZK. Nadaljna naloga še vedno ostaja številčna krepitev ZK, posebno iz vrst mladine.

1. Zaključke VIII. kongresa ZKS je potrebno začeti uresničevati takoj, potrebno se je organizirati tako, kot zahteva novi statut ZKS, podpirati novo vlogo ZK po načelu demokratičnega centralizma, poskubeti za idejno—politično usposabljanje komunistov, okrepiti uresničevanje zakona o združenem delu tudi v praksi;

2. Zastavljene cilje iz srednjeročnega razvojnega načrta moramo še naprej izpolnjevati in si tako ustvariti temelje za zahtevnejši nadaljni srednjeročni načrt, odpraviti znane pomanjkljivosti, skriktno uresničevati načrte in zastavljene roke, krepi kadrovske politiko po načelu „Pravi človek na pravo mesto“, dvigniti organizacijski nivo DO, usmerjati delo posameznikov pri uresničevanju tako lastnih kot skupnih ciljev;

3. Z uresničevanjem zakona o združenem delu pospešiti delo na vseh področjih v DO, še letos izpeljati učinkovitejši način ugotavljanja rezultatov v TOZD, področje nagrajevanja dopolniti in izdelati učinkovita merila za vsa delovna mesta, oz. delovne naloge, pospešiti delo sindikata v samoupravni organiziranosti v sodelovanju vseh DPO;

4. Komunisti v DO „BETI“ moramo še nadalje akcijsko delovati znotraj dogajanj v kolektivu, biti gonilna politična sila za usmeritve in akcije, tako pri dvigu produktivnosti kot pri izboljšanju medsebojnih odnosov.

V. S.

Našo delovno organizacijo obiskujejo šolarji, delavci iz drugih delovnih organizacij iz vse Slovenije, med pomembnejše obiske pa štejemo prisotnost ruske delegacije tekstilcev, sicer uradnih gostov novomeškega Novoteksa. Z zanimanjem so se sprehovali po naših proizvodnih prostorih, v direktorjevi pisarni pa so imeli razgovor s predstavniki naše delovne organizacije. (Foto: Branko Herak)

OCENA SISTEMA NAGRAJEVANJA V BETI IN UVELJAVLJANJE SISTEMA DELITVE OSEBNEGA DOHODKA V ODVISNOSTI OD REZULTATOV DELA

1. Skupne osnove in merila:

V mesecu decembru 1977 je delavski svet sprejel samoupravni sporazum o ugotavljanju in razporejanju skupnega prihodka v DO med. TOZD in o delitvi dohodka v TOZD. Na referendumu 27. 12. 1977 smo tudi sprejeli samoupravni sporazum o skupnih osnovah in merilih za delitev čistega dohodka in oblikovanje sredstev za osebne dohodke. V skupnih osnovah je določeno razmerje od najenostavnejše do najzahtevnejše delovne naloge po sumarni metodi. Ta razmerja so obravnavana na zborih delavcev, ki so na samoupravnih delovnih skupinah izrazili svoja mnenja in predloge, ki jih je obravnavala usklajevalna komisija in potrdil delavski svet.

V samoupravnem sporazumu o enotnih osnovah in merilih je opredeljen tudi sistem delitve po delu v odvisnosti do doseganja dohodka in čistega dohodka v TOZD. Določena so merila kolektivnih učinkov znotraj delovne organizacije v TOZD po osnovah količine in kvalitete dela ter gospodarnosti, izraženi v enotah dela – točkah. Interni rezultati pa se koregirajo po družbeno priznanem tržnem rezultatu, ki dokončno vpliva na oblikovanje vrednosti enote dela – točke, s čimer dobijo enote dela dinarsko vrednost. Tak sistem ocenjujemo kot zelo stimulativen, saj se je preneslo zanimanje za gospodarsko stanje TOZD in DO na slehernega delavca. Dokler ni bila jasno določena odvisnost osebnega dohodka vsakega delavca od veličine dohodka, so se pojavljale miselnosti „mezdnege“ značaja, ker so bili nekateri delavci prepričani, da je dokončni rezultat poslovanja odvisen samo od vodenja nekaterih vodilnih delavcev, oni pa morajo dobiti

plačo neodvisno od doseženega dohodka in čistega dohodka v TOZD. Spoznanje bistva dohodkovnih odnosov pa nam pomaga pravilno razreševati notranja protislovanja, ki se vsakodnevno pojavljajo v praksi.

2. Izplačila OD – gibljivi del

Zadnje mesece tega leta izplačujemo poprečno 30 % višje osebne dohodke, kot so obračunske postavke, izhajajoč samo iz sestavljenosti dela, če pa vprašamo delavca, kakšen ima OD, vsakdo govori le o osnovni postavki, ki mu je navedena v odločbi, to pa ima negativne psihološke posledice, ker vsi pričakujemo samo stimulacijo v pozitivnem smislu.

V mesecu marcu je bila vrednost točke 95 %, vrednost preseganja norm, količniki in vsi dodatki za minulo delo in pogoje dela so bili 120 %, jasno

mnenje pa je bilo, da niso 100 % osebni dohodki. Politično gledano ocenjujemo, da je še vedno pri nekaterih delavcih vsajeno prepričanje, da mora dobiti svojo „plačo“ če je prisoten na delu. Če bi bil rezultat poslovanja zaradi internih in eksternih vpisov samo 80 %, bi bilo praktično nemogoče izplačati takšne osebne dohodke, čeprav zakon o združenem delu jasno govori, da ni gibljivega dela ampak da mora biti osebni dohodek 100 % odvisen od rezultata dela. Na tej preobrazbi miselnosti morajo subjektivne sile igrati še naprej aktivno vlogo in moramo biti bolj samokritični do sebe in svojega dela.

3. Kolektivni učinki – individualni učinki

V Beti imamo sistem nagrajevanja po individualnih in po

kolektivnih učinkih, vendar se gibljejo osebni dohodki skladno z doseženim dohodkom. Preko količnikov K1 K2 K3 in novejših vpeljanih rezultatih po izmenah (Pletilnica) pa se celotni rezultat diferencira po manjših enotah. V konfekciji, kjer je 2/3 zaposlenih pa je v celoti rešen tudi sistem individualnega nagrajevanja, saj se da vsakemu delavcu eksaktno meriti delo. V osnovni proizvodnji (TOZD Kodranka, Pletilnica in Barvarna) je takšna narava dela da mora timsko delati cela skupina ali brigada, da se proces ne ustavi. Na tem področju ne moremo uvesti individualnega nagrajevanja v celoti, ker se ne da po vseh merilih meriti dela posameznika ampak cele skupine ali izmene. Pri takšnih delih ne bo možno z nagrajevanjem stimulirati dela, ampak bo treba s premestitvami doseči to, da bodo enakosposobni delavci skupaj in enako dobro zaslužili. Tendence izločanja slabih delavcev iz uspešne skupine so že sedaj prisotne.

Vsako delo se da meriti in da se ugotoviti rezultat dela. Postavlja pa se vprašanje, ali je res ekonomsko upravičeno pri nekaterih opravilih uvajati nove evidence in administracijo, saj je včasih treba samo za to zaposlovati novega delavca, ki bo meril delo. Na to moramo biti tudi pozorni, ker tak način dela ne vodi k izboljšavam, če povečani rezultat ne preseže dodatnih stroškov v zvezi z nagrajevanjem. Zato tudi sprejemamo stališče sindikatov, da merimo povsod, kjer je merjenje smiselno!

Nedodelano je vprašanje nekaterih posrednih (režijskih) delavcev, kako njim meriti delo. To so nekatera dela v DSSS in nekaj obratne režije v TOZD. V javni razpravi je predlog, da bi se pri naslednjem povečanju OD zadržalo 2 % osebnih dohodkov režijskih delavcev, kar bi pomenilo intervencijsko kvoto na ravni TOZD ali sektorja za premijo bolj prizadevnih in uspešnejših delavcev.

Premija: – 20,0, + 20 in + 50 točk bi se enako izplačevala pri 80 % ali 120 % kolektivnem učinku po dogovorjenih merilih. Takšno formulacijo smo vnesli v osnutek nekaterih pravilnikov, za kar pa pri delavcih ni bilo pozitivne ocene, ker se bojijo kaljenja medsebojnih odnosov in zamer. Če bomo vsi skupaj vedno želeli razrešiti odnose brez konfliktnih situacij, potem ne moremo tudi

pričakovati hitrejših pozitivnih sprememb.

4. Problem razmerja (1 : 4,1)

V DO Beti, ki je s 1600 zaposlenimi postala že dokaj velik gospodarski sistem, smo se pri zadnji oceni dogovorili, da bo vrednost delovnih nalog od najenostavnejše do najzahtevnejše veljala v odnosu 1 : 4,1, namesto prejšnje 1 : 3,85. Če ocenjujemo kompleksnost in heterogenost dela pri nas v primerjavi s podobnimi DO v naši panogi in drugimi DO izven naše panoge v dolenski regiji, se upamo trditi, da je naš razpon 1 : 4,1 prej prenizek kot prevelik. Na tem področju, tj. vrednosti razmerij osnovnih postavk pa vsakodnevno dobivamo razne pripombe in pritožbe. Prisotne so tendence, da bi si mnogi delavci želeli imeti višjo osnovno postavko z nižjim učinkom od 100 % kot pa nižjo osnovno postavko in višjim učinkom od 100 %, to pa pomeni borbo za določen status, ker je prisotno prepričanje, da ti že štartna osnova daje osnovno zagotovilo OD. Vsako parcialno popraviljanje razmerij povzroči veliko upravičenega in neupravičenega nezadovoljstva. Če v odvisnosti od rezultata poslovanja povečamo OD za 5 % ali za 40 %, konflikt odnosov ostane nespremenjen. Iz prej anvedenega pa sledi, da so osnova celotnega sistema pravilno postavljena razmerja med vrednostjo delovnih nalog. Ti odnosi vrednosti so relativni in ni eksaktnih meril, ampak velja pravilo spoznanja, da je najboljši sistem tisti, ki ga delavci sprejmejo za svojega, to pa pomeni, da ni možno presajevanje modelov iz institutov ali drugih TOZD ampak moramo merila res sami določiti in sporazumeti se zanje.

5. Minulo delo

Nagrajevanje minulega dela še nimamo v celoti rešeno, ker se še nagraduje po letih zaposlitve, neglede na to koliko je kdo v tem času prispeval osebnega dohodka za razširjeno reprodukcijo. Menimo pa, da so bili delavci, ki so že 15 ali 20 let zaposleni v Beti resnično prikršani pri rednih osebnih dohodkih v korist razvoja tovarne. Hvale vredna je solidarnost z delavci, ki so 5 let pred upokojitvijo, da se jim izplačuje poprečni učinek, ker so njihove fizične sposobnosti omejene za doseganje normalnega rezultata.

(Nadaljevanje na 3. st.)

Novi poslovni prostori Kometa v Rosalnicah so lepi, zračni in sodobno opremljeni. Delavci se bodo v njih prav gotovo dobro počutili, kar se bo brez dvoma poznalo tudi pri uspešnem delu. (Foto: Branko Herak)

Zaključni izpiti prinesejo veselje, a tudi nove skrbi. Dekleta iz naše srednje tehniške tekstilne šole so opravljale maturitetne izpite v začetku junija. K uspehu jim čestitamo. Na naši sliki vidimo tri za mizo v semškem hotelu, kjer so pripravile ples. Bilo je veselo. (Foto: B. Herak)

(Nadaljevanje z 2. str.)

6. Nagrajevanje po ciljih

Pri kompleksnih (sestavljanih) delovnih nalogah je včasih nesmiselno vrednotiti delne rezultate, ker so le-ti včasih nasprotujoči si v odnosu na končni cilj (rezultat). Zaradi tega smo uvedli vrednotenje ciljev (projektov), kjer je posamezniku ali skupini določena projektna naloga, ki jo mora realizirati, način in sredstva pa si sami izberejo. Na ta način pride do popolnega izraza kreativnosti. V praksi pospešujemo nagrajevanje inovacij in racionalizacij, ker je pri tem pomembna izvirnost, ne pa količina vloženega dela.

7. Novi pravilniki po TOZD

V mesecu juniju moramo dokončati vse pravilnike o nagrajevanju po TOZD. Smisel specifičnih pravilnikov je v tem, da konkretiziramo merila, ki jih terja samoupravni sporazum o enotnih osnovah in merilih za vse TOZD v smislu takšnih rešitev, ki najbolj ustrezajo v določenih sredinah. V pletilnici je pravilnik že izdelan, določena so merila uspešnosti za količino, kvaliteto in gospodarnost, rezultati pa se ugotavljajo po izmenah in individualno. Poizkusni obračun za mesec april je pokazal pozitivne rezultate, saj se je produktivnost povečala za 20 %. Vse TOZD Konfekcijske proizvodnje naj bi imele enake pravilnike. Osnova pa je že podana s pravilnikom o normah. V Barvarni se že izdelujejo kriteriji, ostane še odprto vprašanje v Kodranki in DSSS.

Apeliramo na vse člane ZK in sindikata, da vzpodbudijo razmišljanje o področju nagrajevanja čim širši krog delavcev. Vse ideje, ki bodo prišle iz širših množic (slabe in dobre)

bo strokovna komisija obdelala in vskladila v določene okvire. Važno je vzpodbuditi širši krog delavcev, ker je to garancija za uspeh, ker so to področja dela, kjer se ne dajo vsiljevati kakšni modeli, ki so sad ozkih krogov ljudi.

8. Delo v bodoče

Zavedati se moramo, da z izdelavo pravilnikov delo še ni končano. Spoznanja, ki jih imamo danes, ne morejo veljati za dolgo obdobje, ker smo zelo dinamični sistem, kjer se stalno spreminjajo objektivni in subjektivni pogoji organizacije in poslovanja. Merila moramo stalno dopolnjevati v cilju novih motivacijskih oblik. Kolikor bomo bolj elastični in prilagodljivi novonastalim zunanjim in notranjim razmeram, toliko bolj bomo uspešnejši pri doseganju osnovnega cilja, za katerega medsebojno združujemo svoje delo.

V ta namen smo osvojili element poslovne politike iz katerega izhaja, da bodo osebni dohodki tudi v bodoče rezultat dela in poslovanja vseh struktur v DO. Vsako višanje osebnih dohodkov bo rezultat večje produktivnosti, racionalnejšega poslovanja (zniževanja stroškov, boljši izkoristek materiala, boljša kvaliteta) in ustreznih gospodarskih izidov, ki dvig osebnega dohodka omogočajo. Ne smemo dovoliti in ne bomo dovolili, da bi gibanje osebnih dohodkov postalo ponovno stihija, kakor je bil to primer v preteklosti, ko so osebni dohodki postajali posledica podražitev in podražitve posledica višjih osebnih dohodkov itd. v krogu, ki vodi v inflacijo in onemogoča prodor v mednarodno delitev dela.

Prav DPO smo poklicane, da tako poslovno politiko osvojimo, jo podpiramo ter v ustreznih sredinah uveljavljamo — vsak dan, z akcijami, z zgledi.

„Šacimetrijska“ metoda

Na kolegiju je zadnjič direktor omenil „šacimetrijsko“ metodo. Beseda zasluži natančnejšo obrazložitev, saj je novost v besednjaku, četudi so metode dela že sivolase. „Šacimetrijsko“ pomeni nekaj „ošacati“, določiti površno, v stiski časa, reči, na primer, da je elastike na zalogi dvesto kilogramov, četudi ne vemo, ali razpolagamo z enim samim gramom.

Tako „ošacamo“ zaloge, „ošacamo“ prodajne zmogljivosti, „ošacamo“ proizvodne zmogljivosti, „ošacamo“ potrebe kupcev in podobno, ker je veliko lažje „šacati“, kot narediti kaj na podlagi raziskav, analiz, primerjav, podatkov, poglobljenega dela.

„Šacimetrijsko“ metodo uporablja domala slehernik, in ko se pri „šacanju“ vsekamo, šele tedaj se spomnimo na računalnike, tiste velike milijardne vrednosti, kot tudi na tiste, ki jih nosimo v žepih za na sestanke in za na Ponto Roso, da vemo, kako pretvoriti lire v dinarje ali obratno. Tudi pri sestavi letnih planov velikokrat „šacamo“, da po prvem tromesečju lahko ugotovimo, kako smo prenapeli letni načrt, toda po toči zvoniti je prepozno in še vedno je pametneje preprečevati kot zdraviti.

Tudi pri ocenjevanju ljudi radi „ošacavamo“, kar takole se nam nekaj zdi, da je ta človek takšen in takšen, takole ga je „ošacala“ okolica in ker smo tudi sami površni, ga tako „ošacamo“ še mi. Se pa mi le zdi, da je „šacimetrijska“ metoda precej draga, da nam lahko zmanjša višino regresa, zniža ostanek dohodka, da nam lahko da namesto asfaltiranega športnega igrišča prvorazredni makedam.

Pred leti, samo zaradi primera, je nekdo „ošacal“, da bo voda iz Jamnika nad Radovico napajala Metliko in Metličane z odlično pitno vodo polnih petdeset let, a se je zgodilo, da ni pritekla po ceveh nikoli kristalno čista voda, ker se je nekje porazgubila v razpokah, nastalih zaradi razstreljevanja.

Kriva je bila seveda „šacimetrijska“ metoda, posamezniki bi še naprej raje računali s prsti na nogah kot s pripomočki, ustvarjenimi za te zadeve. „Šacimetrijski“ metodi bi lahko rekli tudi: površnost, malomarnost, neodgovornost, neresnost, otročavost, igračkanje z resnimi stvarmi, s skupnim (družbenim, to je z našim denarjem). Seveda ni „šacimetrijska“ metoda način dela v naši delovni organizaciji. Direktor je našel metodo in izraz gotovo v kateri drugi fabriki.

TONI GAŠPERIČ

Obiskali smo Rab

„Rana ura, zlata ura“, tako so menili naši tovariši iz sindikata delovne skupnosti skupnih služb, ko so prevzeli organizacijo izleta na otok RAB in določili, da moramo kreniti že ob štirih zjutraj izpred tovarne „BETI“. Veseli in nasmejani smo „zavzeli položaje“ na avtobusu, tako da je zmanjkalo prostora in je moral z nami še kombi. Rudi kot „deklica za vse“ tudi tokrat ni odpovedal, prevzel je vlogo šoferja. Krenili smo. Komaj smo v mislih zbrali kaj vse imamo s seboj in kaj smo pozabili doma, smo že bili v Črnomlju ali kot včasih pravimo, v „nerazviti občini“. Črnomlja si nismo posebej ogledovali, saj ga tako in tako dobro poznamo. Po zvižugani cesti smo prispeli do Vinice. Slišal sem dekle, ki se je zanimalo za rojstno hišo Otona Župančiča. Pokazal sem ji jo. Že je bilo pred nami viniško kopališče in Kolpa. Preko lepe-

ga mosta smo se pripeljali v sosednjo republiko Hrvaško.

Kmalu je bil pred nami Gorski Kotar. Za marsikoga čudno področje. Tu so komaj cvetele jabolke in hruške, ob robovih ceste pa so bili še sledovi snega. Ustavili smo se v Skradu. Po nekaj minutnem postanku smo se odpravili naprej. Tisti, ki ne morejo imeti praznega želodca, so že odprli torbe in privlekli na dan zajtrk. „Zakaj bi bili lačni?“ so modrovale kuharice, ki so sedele v avtobusu na prvih sedežih.

Pred nami so bile Delnice, znane po lesni industriji. Šofer, ki je že večkrat vozil tu mimo, naj se opozori, da bodo kmalu izza Delnic Lokve in umetno jezero, ki so ga zgradili mladinci, zato mu pravijo „Mladinsko jezero“. Od tu je po cevih speljana voda do Jadranskega morja in prinaša energijo elektrarni VINODOL.

Dekleta iz računskega centra so začele prepevati, kot da so hotele opozoriti nase, da so tudi one polne energije. Pridružili smo se jim in ob pesmi pozabili na vsakodnevne težave in probleme. Večkrat mi je šinila skozi glavo misel, zakaj ni z nami nikoli, ko gremo na sindikalne izlete, naših vodij, direktorjev.

Cesta „Jadranska magistrala“ je speljana ob morju. Naši pogledi so bili usmerjeni k morju, k otokom. „Ta je Krk“, je pojasnila kolegica svoji sosedji, „potem je nekaj manjših otokov in nato je Rab“.

Tako so ostali za nami Crikvenica, Senj in drugi.

Prispeli smo v Jablanac. Od tu vozi trajekt na otok Rab. Imeli smo srečo, da nas je sprejel. Veter je neusmiljeno pihal. Vsakdo je navlekel na glavo svoj „ščitnik“. Tako smo se pozibavali na trajektu in skoraj nisem vedel, kdaj smo se odtrgali od kopna in zapluli. Veter se je počasi umiril, prispeli smo na Rab. Po komaj 5 km vožnje smo zagledali Kamporsko polje, na katerem je bilo od 1942. do 1943. leta v času italijanske okupacije koncentracijsko taborišče. Še danes so vidni ostanki zgradb. Tu so umrli mnogi Židi, hrvaški in slovenski, posebno belokranjski rodoljubi. Preko 4000 žrtev.

Na levi strani pred seboj smo zagledali zbledeli smerokaz „Pokopališče žrtev fašizma“. V avtobusu je bila polna tišina. Ustavili smo se. Pred nami je bilo velikansko pokopališče, zgrajeno po zamisli slovenskega arhitekta in projektanta Edvarda Ravnikarja. Pokopališče je skladno vklopljeno z okolico in zasajeno z najlepšim južnim grmičevjem, iz katerega proti nebu zro beli kamniti spomeniki. 1056 bakrenih ploščic, na katerih so napisana imena, je nanizanih na nizkih robnikih v lepo urejenih vrstah. Nad vsemi pa bdiata dva mogočna spomenika.

Mnogi med nami so prišli z namenom, da najdejo tu svoje sorodnike, znance, prijatelje... Prižigali smo sveče, nekateri so z rosnimi očmi gledali v bakreno ploščico, z mislimi so bili daleč, daleč nazaj. Zakaj vse te žrtve, čemu...?!

Počasi smo stopili v avtobus in krenili proti turističnem naselju „Suha punta“. V hotelu Karolina nas je čakalo kosilo. Rudi tudi tu ni odpovedal. Natakarje je tako sukal, da sem bil prepričan, da bomo dobili najmanj 20 odstotkov popusta. Zadovoljni smo bili. Dobili smo novo energijo, nove moči za povratek proti domu.

JURE MATEKOVIČ

ali veste...?

Med vzroke, ki vplivajo na zmanjšani delovni učinek, je tudi alkoholizem na delovnem mestu. Poleg tega, da zmanjšuje učinek dela, je tudi pogosti vzrok nastajanja nesreč.

Alkoholizem je bolezen, ki nastane zaradi dolgotrajnega in čezmernega uživanja alkoholnih pijač. To pa privede do telesnih in duševnih poškodb ter do splošnih družbenih in socialnih težav.

Izvor alkoholizma pri posameznikih je različen. Lahko je to vpliv okolja, v katerem živi, lahko je reakcija na težko situacijo, s katero se posameznik bori, vendar je ni sposoben rešiti, lahko je strah.

Posledice alkoholizma so vsestranske. Posameznik, ki je pod vplivom alkohola (če je odstotek alkohola v krvi 0,15 % in več), ni sposoben opravljati svoje delovne naloge. Peša mu spomin, ni vztrajen pri delu, itd. Žalostno je to, da tak posameznik postane agresiven in vzbuja odpor pri sodelavcih.

Delovne organizacije sicer uvajajo razne disciplinske ukrepe za preprečevanje alkoholizma na delovnem mestu, vendar je to vse premalo za uspeh, ki bi ga želeli doseči.

MARJETKA ŽELE

Ni dolgo tega, ko sem si ogledoval novoodprto modno hišo v Virovitici. Nadstropje te lepe in sodobne zgradbe je namenjeno samo tekstilnim izdelkom. Bil sem prijetno presenečen, ko sem zagledal na lepo urejenih policah znani rdeči trikotnik Beti. Stvar me je pričela zanimati. Na policah so bile ženske kopalke. Res, malo jih je še bilo. Veliko več izdelkov je bilo iz Kometa, kar me je seveda, prijetno presenetilo, največ pa je bilo izdelkov iz Lisce.

beti nima konkurence

Pa se vprašal: „Kako to, da imate tako malo artiklov iz Beti?“

„Prodali smo jih. Kopalke iz Beti gredo dobro v prodajo,“ mi je pojasnila trgovka ženskega oddelka.

„Kako ste zadovoljni z našimi izdelki?“

„Dragi so, vendar kupci vprašujejo po njih, ker so tudi kakovostni. Težava je le v tem, ker na dobimo naročenega blaga pravočasno, pa se stvari zapletejo.“

Vprašujem tovariše iz prodaje, če je res temu tako.

S. H.

Kako bomo dopustovali?

Približuje se čas letnih dopustov. Oddahnili si bomo od dela in štirinajst dni nabirali moči za naprej. Počitnice bo preživel vsak po svoje, odvisno od možnosti, ki jih ima. Zanimalo me je, kako bodo preživele dopust delavke iz Kometa, zato sem jih povprašala. Sogovornice pa so bile z odgovori skope. Žene z družinami bodo dopustovale v počitniških domovih v Seči in Poreču.

Torej v glavnem na morju, zaradi otrok, a tudi zaradi sebe. Mlada dekleta, tista brez obveznosti, bodo šla na obalo zaradi spremembe okolja in zaradi lepe rjave barve.

Zanimivo se mi zdi, da bo le ena delavka odšla v hribe. „Mnogi menijo, da ne moreš preživeti dopusta drugje kot na morju, čeprav je tako mišljenje zmotno. Rjavo bar-

vo lahko dobiš tudi v planinah. Možnosti za kopanje je res manj, je pa zato zrak gotovo čistejši, da o večjem miru sploh ne govorim,“ je povedala.

So pa tudi delavke, ki bodo preživele dopust kar doma, saj jim denarna situacija ali druge razmere branijo, da bi bilo drugače. Kljub vsemu pa upam, da se bomo vrnili delat zadovoljni in spočiti.

M. Ž.

Sindikalni izlet

V soboto, 27. maja, zgo-
daj zjutraj smo imeli zbor
pred tovarno sindikalni izlet-
niki za relacijo: VRBA —
KRANJSKA GORA —
VRŠIČ — IZVIR SOČE —
TOLMIN — BOLNICA
FRANJA — ŠKOFJA
LOKA.

Jutro je bilo megleno,
zaspano, a je obetalo lepo
vreme. Vsi zbrani smo bili,
kljub zgodnji uri razpolože-
ni.

V avtobusu smo zasedle
prva mesta ženske, saj nas je
bilo samo dvanajst in smo
bile v manjšini, možakarji pa
so „okupirali“ ves ostali
avtobus.

Posebno živahno je bilo
od Jugorja dalje, kjer je
prisedel naš Stanko s harmo-
niko in venomer raztegoval
meh, mi ostali pa smo se
skušali v petju. Za boljši glas
so v zadnjem delu avtobusa
skrbeli z aperitivi — kačjo
sline in rujnim vincem in to
tako, da so že do Ljubljane
krepko zmanjšali „zalogo“.

Na mestu, ki je običajno
določeno za vodiča, je sedel

tovariš, ki nam je vse do
Vrbe, kjer smo imeli prvo
postajo, vneto razlagal, kaj
vse bi videli na desni oz. levi,
seveda če ne bi bilo megle.
Od Vrbe naprej pa smo kar
sami ugotavljali, kateremu
kraju se bližamo.

V Vrbi smo obiskali rojst-
no hišo Franceta Prešerna,

nato nadaljevali pot do
Kranjske gore, znanega smu-
čarskega središča. Vlečnice
so samevale. Snega ni bilo,
vendar je bilo v kraju kljub

temu živahno in polno tujih
turistov in naših sindikalnih
izletnikov. Iz Kranjske gore
smo nadaljevali pot po sliko-
viti pokrajini do Vršiča.

Vreme smo imeli čudovi-
to, tako da je bila pokrajina
občudovanja vredna. Špo-
mladanske cvetlice so v
nižjih predelih cvetele v
pisanih barvah. Čim više
smo bili, manj je bilo cvetja
in zelenja, vse več pa je bilo
snega.

Srečevali smo veliko pla-
nincev, ki so na Vršič
peščili. Prosili smo šoferja,
naj ustavi, da bi nadaljevali
do vrha prelaza peš, a smo
ustavili šele na vrhu.

Večina se je zatekla v
Tičarjev dom, nekaj pa nas
je krenilo do Poštarskega
doma. Razgled je bil čudo-
vit, saj je bilo vreme sončno
in vetrovno. Z Vršiča do
izvira Soče je bila pot zelo
vijugasta, tako da je marsika-
teri udeleženez izleta poma-
gal šoferju pri zaviranju ali
pa sploh ni upal pogledati
skozi okno. Nekaj se jih je
oddahnilo, ko smo zagledali
hiše v dolini. Eden od
„moškega sveta“ je celo izja-
vil, da „na Vršič živ ne gre
več“.

Nato smo se ustavili pri
izviru Soče, pot pa nas je
nato vodila po dolini Trente,
kjer je bila pokrajina v
lepem vremenu kakor umita
in čudovita v pomladanskem
zelenju. Kratek postanek
smo imeli v Bovcu, nato smo
nadaljevali do Tolmina, kjer
smo imeli kosilo.

Nato smo krenili proti
bolnici Franji, kjer so imeli
partizani svojo bolnico —
tiskarno, skratka vse, vendar
na neverjetnem kraju. Po-
gled na barake, ki so še
ostale od vojnih časov, je
prav veličasten. Prevzel nas
je občutek spoštovanja in
občudovanja.

Pot smo nadaljevali proti
Škofji Loki in Ljubljani.
Izlet je ves čas potekal po
programu, ko pa smo krenili
iz Ljubljane, je na željo
peščice udeležencev krenil
avtobus proti Polževu na
„kislo vodo“. Vendar smo se
ob 23. uri le zedinili in
krenili proti domu.

Neprijeten zaključek ni
pokvaril lepih vtisov, ki smo
si jih nabrali na izletu,
vendar bi želeli, da se
„vodja“ izleta poslej pripra-
vi, na podajanje informacij.

DUŠICA GUŠTIN

Metliška specialiteta

Po dveletnem zatišju so stek-
le v Metliki kino predstave.

Zadevo so prijeli v svoje roke
mladinci in moramo jim prizna-
ti, da se razumejo na sedmo
umetnost, saj dajejo na program
kvalitetne (če ne to, pa vsaj
znane) filme. Zanimanje gledal-
cev je veliko in zgodi se, da
zmanjka sedežev v dvorani (kot
v dobrih starih časih). Grize pa
me nekaj povsem drugega. To je
obnašanje gledalcev (v glavnem
zahaja v zatemnjeno dvorano
mladina).

Med predstavami pa-
dajo neslane pripombe, prena-
peteži življajo na prste, prižge
pa se tudi marsikatera cigareta
in zasmradi zrak, ki je že precej
zatohel. Organizatorji kino
predstav gotovo niso krivi tega,
saj ne morejo vsakega posebej
na kolenih (ali kako drugače)
prositi, naj se obnaša, kot se
spodobi. Manjka vzgoje, kulture
nekaterim posameznikom, ki

mislijo, da so „glavni“, ako se
obnašajo kot na paši (le kdaj
bodo nekateri ljudje opustili
navade, ki so jih imeli, ko so
pasli krave kje na Radovici,
Grabrovcu, Suhorju itd.?).

Vzdušje med predstavami v
dvorani pa kaže tudi na to, da
je filmska vzgoja v našem
ljubem mestu na psu, da ni tem
mladim ljudem nihče niti po-
skušal dopovedati, da je film
umetnost z velikanskim vpli-
vom.

Lahko mi verjamete, da
sem videl vrsto kino dvoran po
Jugoslaviji in da je nemir
specialiteta Metlike in Črnom-
lja, nemir, ki odvraca od ogleda
filma predvsem starejše ljudi, a
tudi prave ljubitelje filmske
umetnosti. Težko se je namreč
vživeti v dogajanje na platnu,
ako ti za hrbtom neprestano
kdo brunda oslarije, ki bi bile
morda zanimive za gostilniško
omizje (tja takšni gledalci tudi
sodijo, ker so menda tam tudi
kulturno odrasli vsled bede,
nekulture in malomarnosti).

Je pa še nekaj res: za
kulturne prireditve so potrebni
tudi kulturni prostori, metliška
kino dvorana pa je vse prej kot
to.

Še najbolj je podobna
razdrapanemu avtobusu izpred

druge (beri: prve) svetovne
vojne, toda v sili žre vrage tudi
muhe. Zaslužijo pa mladi orga-
nizatorji kino predstav vso
pohvalo (in tudi podporo), na
pomoč bi jim morali priskočiti
vsi, ki jim je kaj do kulturnega

življenja krajanov. Kulturniška
svetloba prihaja s Pungarta, kjer
bodo pričeli v kratkem prenav-
ljati dom Partizana v dom
kulture. Dela bodo končana do
občinskega praznika. Tega leta.
T. G.

BETI SE LAHKO POHVALI kar s petimi ekipami prve pomoči:
štiri so sestavili v TOZD Izobrezavalni center, eno pa v TOZD
konfekcija Metlika. Dekleta je pripravljala za nudenje prve pomoči
in za tekmovanje doktor Jan Struhar iz novomeške bolnišnice,
tečaj pa je organizirala Marjetka Kompore. Dekleta so vestno in
redno vadila, porabila so veliko svojega prostega časa, za kar jim
gre še posebna zahvala in pohvala. (Foto: Marjetka Kompore)

Zemeljska dela za izgraditev nove kodranke so v polnem zamahu. Novi proizvodni prostori bodo zajemali enajst tisoč kvadratnih metrov površine. Buldožerji pa rijejo tudi na severnem delu, kjer bomo uredili športna igrišča. Foto: Branko Herak

visok
krvni pritisk
b. cibic

Izveček:

Letošnji Svetovni dan zdravja je posvečen skrbi za odkrivanje in zdravljenje bolnikov z visokim krvnim pritiskom, saj je bolezen razširjena po vsem svetu. Zato so poleg strokovnih potrebna tudi širša družbena prizadevanja. Po krajšem zgodovinskem pregledu so opisani: pojav in njegov

DESET KONGRESOV PARTIJE

V začetku junija so bila po naših krajevnih skupnostih kviz tekmovanja 'Deset kongresov partije'. Zmagovalci z vseh tekmovanj se bodo končno srečali še na finalnem tekmovanju v Metliki.

OO ZSMS Komet je tekmovala v krajevni skupnosti Božakovo. Srečali so se z ekipo TGP in z mladimi z Božakova. Obisk na Božakovem je bil zelo skromen. Razen otrok ni bilo v dvorani nikogar. Gotovo je temu kriva neprimerna ura pričetka, saj moramo računati, da so na vasi ljudje dolgo v mrak po poljih in drugje. Naša ekipa je zmagala, čestital ji je predsednik Jože Matekovič.

Tekmovalcem želimo veliko uspeha pri 'končnem obračunu' v Metliki.

C. B.

nastanek, kolikšen naj bi bil 'normalni' krvni pritisk, kako ga merimo, poglavitne nevarnosti in osnove zdravljenja. Nakazana je tudi vsebina ostalih prispevkov ter nanizane osnovne naloge na tem področju.

Zakaj je letošnji Svetovni dan zdravja posvečen prav visokemu krvnemu pritisku?

Živimo v delu sveta, ki ga ne pustošijo več bolezni zaradi pomanjkanja hrane, epidemije tifusa, kolere in drugih nalezljivih bolezni.

Prvotnemu navdušenju, da bo z izkoreninjenjem teh bolezni rešen bistven zdravstveni problem sodobnega časa, je kmalu sledilo iztreznjenje ob ugotovitvi, da v vseh ekonomsko dobro razvitih družbah vznikajo nove bolezni, ki nastopajo v velikem obsegu in jih zaradi tega imenujemo epidemije, čeprav ne v pravem pomenu besede.

Predvsem gre za bolezni srca in ožilja, glede katerih je v velikem odstotku kriv visok krvni pritisk. Od tod čedalje večje zanimanje za preprečevanje in za zgodnje odkrivanje bolnikov z visokim krvnim pritiskom ter za zdravljenje te bolezni.

Svetovni dan zdravja, ki ga vsako leto proslavljamo 7. aprila – na obletnico, ko je bila sprejeta ustanovna listina Svetovne zdravstvene organizacije – je letos posvečen skrbi za odkrivanje in zdravljenje bolnikov z visokim krvnim pritiskom.

Bolezen je razširjena po vseh celinah in ni rase, naroda, družbene skupnosti ali verske sekte, pri kateri ne bi odkrili ljudi s to boleznijo. Bolezen je sicer pogostnejša pri nekaterih narodih in morda pri nekaterih poklicih. Ker v svojem začetku

in več let ne povzroča nobenih težav, jo navadno odkrijemo šele v napredovalnem štadiju, ko so že nastopile njene komplikacije. Zato ne preseneča, da je po vsem svetu dobra polovica bolnikov z visokim krvnim pritiskom, pri katerih bolezni še niso odkrili.

Naše bližnje naloge

Z nekaterimi prispevki želimo seznaniti širšo javnost s problematiko visokega krvnega pritiska, pri njej zbuditi zanimanje in jo pridobiti za aktivno sodelovanje v boju proti tej bolezni. Hkrati želimo spodbuditi vse zdravstvene delavce, da se še aktivneje vključijo v boj proti temu zlu, ki vse bolj ogroža človeško zdravje, zdravstveni delavci, ki se posebej posvečamo temu problemu, pa smo dolžni ta prizadevanja usmerjati ter z njim sodelovati v znanstvenih raziskavah.

Nujen pogoj za doseg cilja je sodelovanje zdravstvenih delavcev z najširšo javnostjo. Prav tako je potrebna medsebojna pomoč med zdravstvenimi delavci za ustvarjanje ugodnih pogojev za organizirano izvajanje prevencije bolezni, za zdravljenje bolnikov, za raziskovalno delo in zbiranje sredstev, potrebnih za usklajeno delo na državni in mednarodni ravni.

Če se bomo pri naši dejavnosti vztrajno držali gesla 'od preprečevanja do rednega zdravljenja', bomo s tem zajeli vso dejavnost v zdravstvu in v skupnosti ter smeli upati na čim uspešnejši boj proti tej tihi in zahrbtni bolezni.

Že dolgo je znano, da ne moremo pri množično nastopajoči bolezni nikdar doseči zmage z individualnim zdravljenjem. Nanjo lahko upamo le, če slonijo naši napor na preprečevanju bolezni.

(nadaljevanje v prihodnji številki)

ŠPORT V KONFEKCIJI IN BARVARNI

Šport je v naši delovni organizaciji razvit predvsem v barvarni in v konfekciji. V prvi na pobudo sindikata, v drugi pa na iniciativo mladinske organizacije. Tako je OO sindikata barvarne povabila vse svoje delavce k nogometu, kegljanju, streljanju in tako naprej. Pripravili so tudi tekmovanje med delavci suhe in delavci mokre apreture. Do zdaj sta bili odigrani dve tekmi v malem nogometu. Prvo srečanje je dobila suha apretura, drugo pa mokra. V kratkem se bodo pomerili še v kegljanju in streljanju.

V TOZD konfekcija delujejo kegljači in šahisti. Ustanovljena je bila moška in ženska kegljaška vrsta, ki je prestala svoj ognjeni krst na tekmovanju v Sevnici. Kegljači vadijo dvakrat tedensko, in sicer torek in petek zvečer. Moško ekipo sestavljajo: Branko Brnčič, Ivan Radkovič, Alojz Resjan, Ivan Bahorič, Anton Hlačar, Anton Milek, Jože Petric, Žensko pa: Anica Cej, Nada Jaklič, Danica Goričanec, Edica Volf, Cvetka Prus, Marija Črnugelj.

IVAN MALEŠIČ

ZAHVALA

Ob izgubi dragega očeta Ivana Mausarja se toplo zahvaljujem sodelavkam iz TOZD kodranka za podarjeni venec in izrečeno sožalje. Prav tako hvala osnovni organizaciji sindikata za denarno pomoč. Hvala vsem, ki so ga spremljali na zadnji poti.

ANICA JAKOFCIČ

Na sestanku vseh komunistov delovne organizacije Beti – prisotni so bili tudi sekretarji občinskih komitejev iz Brezic, Črnomlja, Metlike in medobčinski sekretar tovariš Šterk – je bilo izrečenih veliko pametnih misli in sprejetih sklepov, ki jih bo treba spraviti v življenje. Foto: Branko Herak

Dve nalogi

Bojne in revolucionarne tradicije naših narodov in narodnosti, zlasti iz obdobja narodnoosvobodilne vojne, imajo velikanski pomen za razvijanje splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite.

Narodnoosvobodilni boj ponuja nešteto primerov raznovrstnih oblik odpora proti napadalcu, od partizanskega načina vojskovanja, diverzantskih akcij, ilegalnega odpora v mestih, sodelovanje borcev in ljudstva do nenavadno visoke stopnje podružbljenosti tega boja. Na podlagi teh izkušenj je nastala zasnova splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite, ki jo razvijamo v naši samoupravni družbi. Ta zasnova

pomeni neposredno nadaljevanje in razvijanje teh tradicij. Ko se zavzemamo za gojenje in razvijanje tradicij delavskega in sindikalnega gibanja ter narodnoosvobodilnega boja, to torej predvsem pomeni, da moramo pri nas, zlasti med mladino, gojiti ljubezen do domovine in spoštovanje do žrtev, ki so padle za našo svobodo, oziroma stalno krepiti moralne vrednote, ustvarjene med revolucijo, in razvijati njeni največji pridobitvi, kot sta bratstvo in enotnost.

To obenem pomeni dopolnjevanje predstave o pomenu in potrebnosti razvijanja splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite.

Iz tega izhajata dve temeljni nalogi.

Prvič: v prihodnje moramo mnogo bolj kot doslej proučevati bogate izkušnje iz našega narodnoosvobodilnega boja, pa tudi izkušnje drugih narodov (na primer vietnamskega naroda) in jih uporabljati v naših novih razmerah.

Drugič: splošna ljudska obramba in družbena samozaščita terjata, da se kar najbolj izkori-

stijo vse možne oblike aktivnega boja in obrambe v odporu proti napadalcu.

Torej moramo izhajati iz tega, da obstajajo razne oblike boja in odpora proti okupatorju. Bistvo v tem, da se izvajajo v določenem trenutku, in sicer sinhronizirano in organizirano.

Znano je, da imamo poleg JLA, ki je sodobno opremljena ter ima sposobne borce in starešine, sposobne ravnati z najbolj izpopolnjenim orožjem in bojno tehniko, in to v najbolj zapletenih razmerah, tudi dobro organizirane teritorialne enote civilne zaščite, ki so usposobljene za reševanje in odstranjevanje ruševin pri rušenjih, pa tudi enote za varovanje objektov, sanitetne ekipe, mladinske enote itd.

Poleg tega lahko zelo mnogo prispevajo h krepitvi splošne ljudske obrambe tudi klubi Ljudske tehnike in člani zveze tabornikov, goranov in drugih družbenih organizacij, ki združujejo mladino. Z razvijanjem in krepitvijo vseh teh oblik organiziranja in dela moramo obenem razvijati in krepiti

zavest o potrebnosti varovanja revolucionarnih pridobitev in vsega, kar smo dosegli pri graditvi socialistične samoupravne družbe.

V zvezi s temi imajo Titove besede, izrečene že leta 1953, v času znane tržaške krize — „Delajmo tako, kakor da bo sto let mir, in pripravljajmo se za obrambo, kakor bo jutri vojna“ — trajno in aktualno vrednost.

Praktični pomen teh Titovih besed je tudi to, da se morajo v miru ustvarjati takšne razmere, ki bodo omogočile, da bodo v primeru napada na našo državo proizvodnja in druge oblike dela potekale neovirano, se pravi, da bomo tudi v najtežavnejših in najbolj zapletenih razmerah proizvajali več in bolje, da ne bi bilo zastojev pri oskrbovanju armade in ljudstva s potrebnimi stvarmi.

Zato je naš cilj, da bi v morebitni vojni vsak delavec opravil dve temeljni nalogi: prvič, delovno na delovnem mestu v vojnih razmerah, in drugič, obrambno, in sicer tako, da bo vključen v neko obliko organiziranega boja in odpora.

Znebiti se kompleksov

Tovariš Franc Kočevar — novi glavni direktor delovne organizacije Komet — naju je sprejel dobre volje, čeprav je bil čas jutranje zgoden.

— Zapisujem si naloge za današnji dan, dokler je organizem še svež, je rekel.

Tovariš Franc Kočevar ima petindvajset let delovne dobe.

— Razgovor bo predlog, če naštejemo vse, kar sem delal. No, začel sem v Beltu Črnomelj, kjer sem bil kvalificirani delavec. Malo nas je bilo takrat, leta 1953. V Beltu sem bil pet let, nakar sem obiskoval srednjo politično šolo, jo dokončal in potem se je usul plaz. Bil je sekretar občinskega komiteja ZK Črnomelj, še prej profesionalni mladinski predsednik, sekretar v rudniku Kanižarica pa načelnik davčne uprave v Črnomlju, delal sem na občinskem sindikalnem svetu...

— Kar precej je bilo tega, kajne?

— Želel pa sem si nazaj v proizvodnjo, med delavce. Malce tudi zaradi osebnih tragedij sem hotel zamenjati okolje, priti bliže rodnemu kraju. Doma sem iz Bojanje vasi, zato nisem hotel in nisem mogel zapustiti Bele krajine, naših ljudi. Šest mesecev sem bil sekretar v Kometu.

— In potem?
— Življenje velikokrat človeku prekrži načrte. Za štiri leta sem se preselil na občino, kjer sem opravljal funkcijo predsednika izvršnega sveta. In zdaj sem znova v Kometu.

Tovariš Kočevar rad prekinja resni pogovor z glasnim smehom, pove, da ima sto trt, od katerih jih je osemdeset pozeblo.

— Nekaj deset litrov vina pa bo kljub temu. Uživam, ko opazujem rast mladik. Saj ne gre za vino, človek si ga lahko kupi, gre za zabavo v prostem času, za razgibanje, rekreacijo.

— S kakšnimi načrti ste prevzeli nalogo glavnega direktorja, tovariš Kočevar?

— Strojni park bo treba obnoviti, je že precej zastarel. Mislimo tudi na obnovo proizvodnega programa. Nedrčki res tečejo, toda to ne more večno trajati.

— Z Beti je Komet v sestavljeni organizaciji združenega dela. Menite, da je bilo na tem področju dovolj narejenega?

— To, kar so delavci sprejeli na lanskoletnem referendumu, je treba načrtovati. Premalo je bilo storjenega, premalo uresničenega iz določil samoupravnega dogovora. Za to ne obtožujem nikogar, toda zavedati se moramo, da gre za našega delovnega človeka. Ne za delavca iz Beti, ne za delavca iz Kometa. Gre za belokranjskega delovnega človeka. Stremeti moramo za doseg ciljev, ki bodo izboljšali življenjske pogoje ljudi.

— Vendar...

— Da, vendar. Poglejte. Preteklo je že dobro leto po združitvi, a je imel skupni delavski svet samo eno sejo,

izgubljam se v problemih, delamo vsak zase. Drugih samoupravnih organov pa še zdaj nimamo skupnih, rekreacijo pripravljamo vsak zase pa še in še.

Tale naša stara šola. Kaj vse bi se dalo narediti iz nje. Stavba je čudovita, toda počasi, a vztrajno propada. Velika škoda se dela.

— Menite...

— Znebiti bi se morali kompleksov, kdo je velik, kdo majhen. Tudi skupščina občine in družbeno politične organizacije niso najbolj odigrale svoje vloge. Premalokrat smo v delovnih organizacijah. Belokranjski človek je dober, deloven. Zastoj pri delu ne poznamo, delavci so skromni.

— Kako gledate v prihodnost?

— Vem, da me čaka težko in odgovorno delo. Vem tudi to, da ne bom naredil revolucionarnih sprememb. Toda korakati je treba dalje. Če bi bili zadovoljni še zdaj s slamaricami, bi bile reklame za jogi vzmetnice odveč. Ode jogi za Belokranj-

— Tovariš Kočevar, lepa hvala za tale razgovor.

— Še se bomo srečali.

TONI GAŠPERIČ
BRANKO HERAK

Šport

ŽUŽEMBERK : METLIKA 57 : 130 (29:45)

To je najvišja zmaga v dolenski košarkarski ligi. V prvem delu igre so se Žužemberčani dobro držali, potem pa jim je zmanjkalo sape, tako, da so dosegli Metličani v dvajsetih minutah kar petinosemdeset košev. To je rekord.

METLIKA: Gršič 14, Badovinac 6, Kremesec 6, Nemanič 8, Gerbec 26, Ivičič 16, Medek 54.

METLIKA : OBUTEV 104 : 80 (52:28)

Igralci Obuteve iz Novega mesta so prišli v Metliko Z namero, da bi osvojili dve točki. Metličani so zanesljivo zmagali in tako osvojili drugo mesto v dolenski košarkarski ligi. V tekmi je izstopal predvsem visoki Švinger, ki je bil nasprotniku nerešljiva uganika. Metlika: Vergot T. 4, Gršič 10, Badovinac 2, Švinger 18, Nemanič 10, Ivičič 5, Medek 55.

Obutev: Piletič B. 14, Janežič 24, Osolnik 5, Čemas 19, Piletič M. 4, Sečenjak 16.

PODBOČJE : METLIKA 65 : 70 (31:35)

V zelo vročem vremenu je prišlo metliško oslabiljeno moštvo s težavo do točk. Podbočani so bili borbeni, proti

koncu so zelo zmanjšali razliko, zmago pa jim je odnesel izpred nosu srčni Ivičič. METLIKA: Vergot Ž. 14, Badovinac 2, Kremesec 3, Nemanič 4, Gerbec 4, Ivičič 4, Medek 38.

METLIKA : NOVO MESTO 69 : 80 (38:37)

V derbi srečanju dolenske košarkarske lige so odnesli gostje iz Metlike dve pomembni točki. Z zmago so si igralci Novega mesta domala že zagotovili prvo mesto. Igra je bila zanimiva. V prvem delu igre so se domačini še nekako upirali dobro streniranim Novomeščanom. Drugi del je nagnil zmago k boljšemu. Za Metliko so dosegli koše: Gršič 7, Vergot 4, Kremesec 4, Švinger 10, Nemanič 2, Grbec 4, Medek 32, Ivičič 2. Za Novo mesto pa: Seničar P. 18, Fujs 8, Munih 16, Kovačevič 14, Čerkovnik 4, Seničar S. 4, Župevc 4, Plantan 11.

METLIKA : SEMIČ 109 : 53 (35:24)

Edina belokranjska predstavnika sta se pomerila v Metliki, v telovadnici pred približno petdeset gledalci. Pokazalo se je, da so Semičani preslabo moštvo, da bi lahko ogrozilo domačine. To se je pokazalo predvsem v drugem polčasu.

METLIKA: Gršič 20, Ivičič 4, Vergot Ž. 4, Badovinac 2, Kremesec 4, Švinger 11, Gerbec 13, Medek 51. Pri gostih pa so bili dobri: Les 14, Velše 10, Sajovec 10.

MLADINCI V ČRNOMLJU

25. maja so praznovali črnomaljski vojaki dan mladosti, in sicer z otvoritvijo novega igrišča in atletske steze. Srečanja so se udeležili športniki iz TOZD barvarna okrepljen z mladimi iz drugih TOZD. V košarki so premagali učence črnomaljske gimnazije z rezultatom 48 : 20, moštvo starešin pa v malem nogometu s 3 : 2, in v finalni tekmi moštvo vojakov 1 : 0. Edini zadetek je spravil v mrežo Čedo Popovič. Sodelovali pa so še: Čikič, Jezerinac, Gršič, Medek, Malešič, Predovič, Gerbec ter vodja Željko Vergot.

V teku na osemsto metrov je zmagal Branko Ivičič.

ŠPORTNA AKTIVNOST V TOZD BARVARNA

Da se zanimajo v TOZD barvarni poleg svojega rednega dela tudi za športno dejavnost, se lepo vidi. Delavci se enkrat mesečno pomerijo v malem nogometu (med mokro in suho apreturo). Igralci imajo svoje drese z napisom N. K. APRETUR in N. K. BARVARNA. Za to sta poskrbela vodji moštev Miomir Čikič in Čedo

Popovič. Pri vsem skupaj je pomagal vodja TOZD Dalibor Hrste. Športniki iz TOZD barvarna bodo sodelovali na sindikalnih športnih igrah, kjer bodo poskušali osvojiti prehodni pokal.

Zdaj čakamo samo na to, da osnujejo svoje ekipe tudi druge TOZD.

STEVICA MEDEK

Mladinske športne igre

V letošnje mladinske športne igre sta se iz naše delovne organizacije vključili žal le ekipi OO ZSMS TOZD konfekcija in ekipa OO ZSMS TOZD izobraževalni center.

Kot vemo, je v naši delovni organizaciji šest osnovnih organizacij ZSMS. Na športnem področju pa delata samo dve. Mladinci iz konfekcije so tekmovali v kegljanju in streljanju, šolarji pa v rokometu in streljanju. Ekipa konfekcije je osvojila v kegljanju tretje mesto. Tekmovalo je šest članov, in sicer: Branko Brančič, Dušan Rus, Ivan Radkovič, Danica Goričanec, Nada Jaklič in Marija Črnugelj. Ivan Radkovič in Branko Brnčič, starejša mladince, sta predvsem pokazala, kako se je treba boriti.

V hudi konkurenci sedmih tekmujočih je naša ekipa v streljanju z zračno puško osvojila odlično drugo mesto. Ekipo so sestavljali: Anton Hlačar, Ivan Bahorič in Željko Bahorič. Anton Hlačar je zasedel med posamezniki tretje mesto.

Ekipa OO ZSMS izobraževalni center si je priborila prvo mesto v rokometu, prav tako pa tudi prvo mesto v streljanju z zračno puško. Lep uspeh, ni kaj.

IZREKI POMEMBNIH MOŽ

PRAVICA:

Pravica je vest. (HUGO)
Lahko je biti dober, teže pravičen. (HUGO)

Moja doktrina je enostavna: dakj vsakemu človeku pravice, kajršne želiš imeti sam – na večje, sploh pa ne manjše. (J. RUSSEL)

Kdor je samo pravičen, je tudi okručen. Kdo bi živel na zemlji, če bi vsem sodili po pravici? (BYRON)

RESNICA:

Resnica je hrana kot pšenica. (HUGO)

Resnica je podobna koprivi. Če se je dotakneš, te zbode, če pa jo krepko držiš, ti ne more ničesar. (ŠAPHIR)

Uredniški odbor Vezila se je odločil nagraditi vsakega delavca Beti ali Komet, ki lahko dokaže, da je prebral vsaj eno številko tovarniškega glasila od A do Ž. Nagrada je štirinajstdnevno brezplačno letovanje v Dubrovniku, in sicer v hotelu A kategorije. Edini, ki se ne sme potegovati za nagrado, je Toni Gašperič, urednik.

VARČEVANJE

Sklenili smo varčevati pri stroških za reprezentanco. Odslej bomo postregli poslovne partnerje z viskijem – brez leda.

Betko ima besedo

RAZLOČEK

Letalo vzame zalet in vzleti. Neposredni proizvajalec in samoupravljalec vzame zalet in – izleti.

DILEMA

Ne vem, kaj je lažje: nositi koga na hrbtu ali na duši?

NAPAČNA ŠTEVILKA

– Halo?
– Da, lepo prosim.
– Prosim vas, je morda tam norišnica?
– Pa, slišite, tovariš... odvisno je od tega, kako gledate na stvari okoli sebe... tukaj je tekstilna organizacija, toda lahko... S. H.

SAMOKRITIČNO

Tovarišice in tovariši, priznamo, da smo se zmotili. Pol nam oprostite, za drugo polovico pa nas nagradite.

NAŠE GLASILO

Vezilo je glasilo delovnih ljudi Beti in Komet. Z njim si lahko obrišete čevlje, vanj lahko zavijete kruh in drugo blago, pa še za celo vrsto zadev je uporabno. Izkoristite jih, toda prej glasilo, prosimo, preberite.

S. H.

Vezilo, glasilo DO Beti in Komet ureja uredniški odbor: Toni Gašperič (glavni in odgovorni urednik), Slobodanka Videtič, Dragica Nenadič, Desimir Milovanović, Cveto Rus, Zdenka Jarnjevič, Viktor Kozjan, Jože Gerksič, Tone Omerzel, Ivica Rajgelj, Jožica Cigič, Zdenka Gerksič, Branko Herak, Milena Pavuna, Zvonka Gorenc, Sonja Zorc, Marjetka Zele, Milka Mavrin, Dalibor Hrste, Vera Kostelec, Martina Jakofčič, Ivan Bordarič in Irena Kosteve. Tehnična urednika: Dušan Pezelj in Janez Pezelj. Vezilo izhaja v nakladi 2100 izvodov, in sicer enkrat na mesec. Priprava in stavek: ČZP Dolenski list, Novo mesto, tisk: Knjigotisk, Novo mesto. Naslov izdajatelja: Beti, Tovarniška 2, Metlika.